

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้านยาเสพติด” เป็นคำที่ทุกคนได้อ่าน ได้พบเห็น แล้วเป็นสิ่งคลอใจให้ทุกคนได้เข้าใจถึงสภาพปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในสถานการณ์จริงของสังคมของโลกปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาใหญ่ และสำคัญที่สุดที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกกำลังวิตกกังวลและพยายามหาทางป้องกันต่อต้านทุกรูปแบบ ยาเสพติดมีหลายชนิดหลายประเภทด้วยกันได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ประเภทยากระตุ้นประสาท ได้แก่ ยาบ้า ยานอนหลับ กัญชา ทินเนอร์ สารระเหย ยาอี กาว บุหรี่ และเครื่องดื่มประเภทมีแอลกอฮอล์ แต่ละประเภทมีผลร้าย และเป็นอันตรายต่อผู้เสพในลักษณะแตกต่างกันไป เช่น ยาบ้า ที่กำลังระบาดอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่กำลังเล่าเรียน ซึ่งเป็นกำลังของชาติในอนาคต

ในการประชุมสุดยอด 25 ชาติ เอเชีย ยุโรป หรือเป็นที่รู้จักในนามการประชุม “อาเซียน” (ASEM) ที่จัดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อวันที่ 1-2 มีนาคม 2537 ในข้อประชุมเห็นว่าควรร่วมมือในเรื่องการแก้ปัญหาเสพติด และในที่ประชุมครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 2-4 เมษายน 2541 ที่กรุงลอนดอนได้จัดตั้งกองทุนทรัสต์ฟันด์ (Trust Fund) เพื่อช่วยเป็นกองทุนในการแก้ปัญหาเสพติดด้วย ซึ่งรวมไปถึงวิธีการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดถือว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งในการกระทำบางครั้งก็ได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ หรือเป็นข่าวบ่อยครั้งว่าเป็นวิธีการที่ถูกต้องหรือไม่และยังเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งก็สรุปได้ว่าการแก้ปัญหาเสพติดนั้นควรแก้ที่ต้นตอเหตุเป็นสำคัญมิใช่เป็นการแก้ที่ปลายเหตุเพียงอย่างเดียว เช่น การตรวจจับกุมกลุ่มผู้เสพ ผู้ซื้อและผู้ขาย หรือใช้วิธีการตรวจปัสสาวะ เพื่อค้นหาเสพติด ซึ่งก็พบบ้าง ไม่พบบ้าง ถ้าผู้ถูกจับกุมเป็นคาราหรือผู้มีชื่อเสียง ก็จะเป็นข่าวครึกโครม จึงเป็นตัวตั้งคำถามว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องแล้วหรือยังที่มาตรการตรวจปัสสาวะค้นหาสารเสพติดในตัวนักเรียน นักศึกษา โดยมีได้ป้องกันหรือปราบปรามถึงต้นตอหรือสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเสพติดคือผู้ผลิตและผู้ขาย (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2542 : 15)

จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่า นักธุรกิจนอกกฎหมายมากมายในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการค้ายาเสพติดหรือค่าน้ำมันเถื่อน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวพันเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับและสนับสนุนอยู่เบื้องหลังธุรกิจผิดกฎหมาย ซึ่งมีข้าราชการทุกหมู่เหล่า ทุกสังกัด และเป็นนักการเมืองอุปสรรคสำคัญในการปราบปรามยาเสพติดจากการติดตามรายงานของสำนักงาน ป.ป.ส. คือ ผู้เกี่ยวข้องอยู่เบื้องหลังเป็นผู้มีอิทธิพลและมีอำนาจในวงการต่างๆ และบางครั้งก็เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้ การปราบปรามทำหน้าที่ไม่สะดวกและไม่เต็มที่ย่อยครั้งการจับกุมยาเสพติดกลายเป็นการจับกลุ่มเพื่อแสดงโชว์ผลงานตามนโยบายของนักการเมือง มิใช่เป็นการปราบปรามที่ต้นตอหรือสาเหตุของการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง บางครั้งก็เป็นการ “วิสามัญฆาตกรรม” เพื่อหวังผลงานอย่างเดียวแต่ไม่ได้ผล ยิ่งปราบปรามยาเสพติดก็ยิ่งแพร่ระบาด เพราะเบื้องหลังของผู้ผลิตและผู้ขายเป็นผู้มีอำนาจมีอิทธิพลและมีผลประโยชน์ปัญหาเสพติดจึงสลับซับซ้อนยากต่อการป้องกันและปราบปรามอย่างยิ่ง

สำหรับในประเทศไทยมีการณรงค์ต่อต้านยาเสพติดทุกประเภท ซึ่งได้กำหนดวันที่ 26 มิถุนายนของทุกปี เป็นวันยาเสพติดโลก แต่ดูเหมือนว่าจะไม่ได้ผลเพราะผู้ร่วมกิจกรรมนั้นมีน้อยมากเป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษาข้าราชการที่เกี่ยวข้องที่มาร่วมเดินรณรงค์เท่านั้น แต่คนส่วนใหญ่ในชุมชนยังใช้ยาเสพติดกันอย่างมากมายขาดความเอาใจใส่จากภาครัฐ เจ้าหน้าที่ปล่อยปะละเลยหรือมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง บางครั้งผู้ปฏิบัติไม่มีอำนาจเพียงพอ และไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากคนของรัฐเพราะการค้ายาเสพติดเป็นขบวนการที่มีเครือข่ายเชื่อมโยง โดยได้รับการสนับสนุนของผู้มีอิทธิพลทั้งภายในภายนอกประเทศ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปราบปรามเป็นอย่างมาก ยาเสพติดที่พบกันอย่างมากที่เข้ามาระบาดในประเทศไทย สมัยก่อนที่รู้จักกันได้แก่ พวกกัญชา ฝิ่น เฮโรอีน เหล้าแห้ง แต่ในปัจจุบันมีตัวยาชนิดใหม่เข้ามาหลายชนิดด้วยกันคือ ยาบ้า ยาอี ยาเค เป็นต้น กระนั้นก็ตามยาเสพติดยังเป็นปัญหาของชาติที่ทุกคนต้องช่วยกันแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายให้ได้ถึงแม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ตาม โดยอาจจะเริ่มต้นจากการให้ความรู้ การเผยแพร่ข่าวสารที่ถูกต้องในทุกพื้นที่ รับผิดชอบและใกล้ชิดเคียงของแต่ละหน่วยงาน องค์กรชุมชน สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา โดยกระตุ้นให้สมาชิกในหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ตระหนักถึงพิษภัยร้ายของยาเสพติด ตลอดจนร่วมกันหาแนวคิดรูปแบบป้องกันปราบปรามโดยการประสานงานระหว่างกลุ่มต่างๆ เพื่อเสริมพลังฝ่ายเดียวหากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม

ดังนั้น จึงต้องกระตุ้นให้องค์กรชุมชนหรือสถาบันต่างๆ เพื่อเสริมพลังฝ่ายประชาชนให้มากขึ้น และมีบทบาทในการดำเนินการ โดยถือว่าปัญหาเสพติดไม่ใช่ปัญหาของคนหนึ่ง

คนใด หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยเฉพาะที่ต้องรับผิดชอบเพียงผู้เดียวหรือฝ่ายเดียวหากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้นจึงต้องกระตุ้นให้องค์กร ชุมชนหรือสถาบันต่าง ๆ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ หันมาให้ความร่วมมือประสานงานกันทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด ตามความสามารถและเหมาะสมของชุมชนรวมทั้งสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนให้ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคี รู้จักช่วยเหลือตนเองและสังคมในการป้องกันบำบัดรักษาและฟื้นฟูอีกทั้งสนับสนุนให้การปราบปรามและขจัดปัญหากลุ่มอิทธิพล ผลประโยชน์ให้ลดน้อยลงจนหมดไปในที่สุด ปัญหาและอุปสรรคอาจจะเกิดตามมา เช่น มีการสัมมนา การติดตามประเมินผลและสรุปผล เพื่อนำไปแก้ไขและไปดำเนินการหรือปฏิบัติในขณะเดียวกันทุกฝ่ายควรประสานงานกัน โดยให้ตระหนักว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาของชาติ ไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพังหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ว่าชุมชน ภาครัฐ หรือองค์กรพัฒนาเอกชนเพราะการป้องกันยาเสพติดหรือปราบปรามยาเสพติดไม่ใช่แค่การเดินรณรงค์และเขียนคำขวัญคำเตือน เช่น “ยาบ้าคร่าชีวิต ผู้เสพยา ผู้ขายติดคุก” เท่านั้น จึงจะคิดร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างจริงจัง ปัญหายาเสพติดจึงจะบรรเทาเบาบางลง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกิจกรรมนโยบายด้านการรณรงค์ป้องกัน ปราบปราม ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ลด ละ เลิก สิ่งเสพติด อบรมทุกประเภท และการทะเลาะวิวาท ในสถานศึกษาให้ลดละเลิกสิ่งเสพติดอบรมทุกประเภทและการทะเลาะวิวาท ในสถานศึกษา โดยให้ชื่อโครงการว่า “โรงเรียนสีขาว” ความหมายคือให้สถานศึกษาทุกกรมกอง จัดโครงการหรือกิจกรรมให้นักเรียนนักศึกษาได้ร่วมกันแสดงออกในด้าน กีฬา ดนตรี และกิจกรรมอื่นๆ ที่ทางกรม กอง หรือสถานศึกษากำหนดขึ้น โดยมุ่งเน้นการลดละเลิก ยาเสพติดทุกชนิดรวมทั้งสารระเหย การประพฤติดนไม่เหมาะสม การเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์ การทะเลาะวิวาท ซึ่งอาจเป็นบ่อเกิดแหล่งการนำไปสู่การเสพยาเสพติดโดยกำหนดให้ทุกสถาบันสังกัดกรมกองต่างๆ ได้ขึ้นป้ายร่วมรณรงค์ที่ควบคุมการศึกษาด้านวิชาชีพ ด้านอาชีวศึกษาให้เห็นความสำคัญในการต่อต้านยาเสพติด และกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกสถาบัน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษาในแต่ละปีกรมอาชีวศึกษาจะจัดงบประมาณมาให้สถานศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ที่ตั้งไว้ และรายงานให้กรมอาชีวศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการทราบตามลำดับ

วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ดเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนวิชาชีพในระดับที่เปิดสอนวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปัจจุบันมีครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ 116 คน นักเรียนนักศึกษา 2,670 คน มีการเรียน 2 ผลัด

ผลิตเข้าตั้งแต่เวลา 07.40 น. ถึง 15.00 น. ผลิตบ่ายเวลา 14.20 น. ถึง 19.40 น. การบริหารแบ่งเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา และฝ่ายกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ในฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา มีงานปกครองหรืองานพัฒนาวิწყมีหน้าที่คอยควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน นักศึกษาทุกคนในทุกๆ ด้าน โดยทางสถานศึกษามีกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารนักเรียน นักศึกษา เป็นตัวควบคุมในการดำเนินงาน ในส่วนของปัญหาที่พบเห็นในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด ในขณะนี้มีนักศึกษาส่วนหนึ่งได้เสพยาเสพติด ได้แก่ บุหรี่ กัญชา ยาอี สารระเหย (กาว) และที่กำลังเป็นที่นิยมกันก็คือ “ยาบ้า”

จากการตรวจร่างกายของนักศึกษา เมื่อเดือนพฤษภาคม 2543 จากนักศึกษา จำนวน 2,670 คน มีผู้ใช้ยาเสพติด “ยาบ้า” จำนวน 28 คน โดยวิธีการตรวจปัสสาวะ โดยได้รับการตรวจยืนยันจากโรงพยาบาลธัญญารัตน์ กรุงเทพฯ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เขตอุบลราชธานี จากผลการเรียนนักศึกษาที่ตรวจพบการใช้ยาเสพติดแตกต่างกันซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานด้านปกครองและวิชาการ โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน การสร้างปัญหาเกิดขึ้นในสถานศึกษา และสังคมภายนอกโดยกลุ่มนักศึกษาที่เสพยาเสพติดชนิดยาบ้านี้ เป็นกลุ่มที่สร้างปัญหาให้กับทางสถานศึกษานานที่สุด รวมไปถึงการชักชวนให้นักเรียน นักศึกษาได้ใช้ยาเสพติดรวมถึงการค้ายาบ้าในสถานศึกษาด้วย ปัญหาที่พบอีกอย่างหนึ่งคือ นักศึกษาได้ใช้ยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะมีการเชื่อมโยงการเสพยาเสพติดในสถานศึกษาใกล้เคียง และมีกลุ่มบุคคลภายนอกกับนักศึกษาในสถานศึกษาจำหน่ายด้วยงานปกครองของวิทยาลัยได้ติดตามตรวจสอบ สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่เป็นเป้าหมายเป็นรายๆ โดยเฉพาะกลุ่มเสพยาบ้า จำนวน 28 คน เป็นหลัก จึงเป็นที่ยอมรับกันอย่างไม่ม่มีข้อสงสัยขัดแย้งใดๆ ว่าในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นปัญหาทางสังคมที่นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น อาชญากรรม อุบัติเหตุ ปัญหาสุขภาพ การลักขโมยสิ่งของ ตลอดจนปัญหาด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวและความมั่นคงของประเทศชาติทั้งนี้เนื่องจากสารเสพติดได้เพิ่มชนิดมากขึ้นและแพร่ขยายเข้าสู่กลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มซึ่งได้แก่กลุ่มเยาวชนในสถานศึกษามีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งที่มีการควบคุมป้องกันรณรงค์อย่างต่อเนื่องแล้วก็ตามปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่ลดลงจึงทำให้ม่มีข้อสงสัยว่า การรณรงค์ป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษาให้มีผลทำให้การใช้ยาเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพื่อหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงว่า นักศึกษาเสพยาบ้ามาจากสาเหตุอะไรและปัญหาส่วนใหญ่มาจากอะไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง

ที่จะต้องช่วยเหลือกันแก้ปัญหาการเสพยาบ้าในสถานศึกษาให้ลดน้อยลง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำงานวิจัยในประเด็นดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของนักศึกษาที่เสพยาบ้าในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาที่เสพยาบ้าในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนักศึกษาที่เสพยาบ้าในวิทยาลัยที่มีผลต่อการปกครอง งานพัฒนาวินัย ครอบครั้ว สมาชิกในชั้นเรียนและสังคมภายในและภายนอกวิทยาลัย
4. เพื่อหาแนวทางการแก้ไขการติดยาเสพติดของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียน นักศึกษาเสพยาเสพติดที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2543 จำนวน 28 คน ภาควิชาการศึกษาศาสตร์
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่เสพยาบ้าที่ตรวจพบการเสพยาบ้าที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด ปี 2543 จำนวน 5 คน โดยเจาะจงจากผู้ที่มีพื้นฐานทางครอบครั้วแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
2. ครู อาจารย์ หมายถึง ผู้ผ่านการเรียนวิชาชีพครูที่ทำการสอนในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยผู้ช่วยผู้อำนวยการทั้ง 4 ฝ่าย คือ
 - 3.1 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
 - 3.2 ฝ่ายวิชาการ
 - 3.3 ฝ่ายวางแผนและพัฒนา
 - 3.4 ฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษา

4. **นักศึกษา** หมายถึง นักศึกษาที่เรียนในวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด ระดับ ปวช. และระดับ ปวส.

5. **ปัญหา** หมายถึง ข้อสงสัย เช่นทำได้โดยไม่มีปัญหา หรือหมายถึง คำถาม เช่นตอบปัญหา หรือหมายถึง ข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเฉพาะหน้า หรืออาจหมายถึงสิ่งที่ใช้กิน ทา

6. **สาเหตุ** หมายถึง ต้นเหตุหรือต้นตอของปัญหา อันเป็นจุดเริ่มต้นของการเสพยาบ้าของนักเรียนนักศึกษา

7. **เสพ** หมายถึง กิน บริโภค เช่น เสพสุรา เสพยาเสพติด

8. **ยาเสพติด (Narcotics)** หมายถึง ยาหรือสารเคมี ซึ่งเมื่อเสพ หรือฉีดเข้าร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งจะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม ได้แก่ฝิ่น героин ยานอนหลับ สุรา เป็นต้นหรือหมายถึงยาที่มนุษย์ใช้โดยการรับประทานสูดดม หรือฉีดจนติด เลิกได้ยากหรือเลิกไม่ได้เลย มีผลในทางลบ คือเป็นอันตรายต่อสุขภาพและร่างกาย จิตใจ องค์ประกอบของการเสพมี 3 ประการ คือ

8.1 ติดยาหรือการเสพติด (Narcotics)

8.2 มนุษย์ (Man) ผู้เสพ

8.3 สภาพแวดล้อม (Environment)

9. **พฤติกรรม** หมายถึง การแสดงออกบ่งชี้ถึงการกระทำต่อเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อตนเอง

10. **ผลกระทบ** หมายถึง ผลกระทบจากการเสพยาบ้าต่อนักเรียนนักศึกษา ในด้านสุขภาพ การเรียน และครอบครัว

11. **แนวทางแก้ไข** หมายถึง วิธีการเลิกหรือลดการเสพยาบ้าซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด โดยเฉพาะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการประกอบการตัดสินใจ ในการบริหารในเรื่องการเสพยาบ้าของนักศึกษาในด้านการหาแนวทางวิธีการป้องกันแก้ปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งให้กับแผนกวิชา งานปกครองและพัฒนา
วินัยของวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด ในการนำไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขร่วมกัน
3. เพื่อนำผลการวิจัยในลักษณะนี้เป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษาทุกแห่ง ได้จัดทำ
ข้อมูลสามารถนำไปทำแผนงาน โครงการเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดใน
สถานศึกษาได้
4. เพื่อให้นักศึกษาในกลุ่มที่มีประสบการณ์การเสพยาบ้า และกลุ่มติดยาบ้าได้เห็น
โทษและนำไปสู่การลด ละ เลิกการเสพยาบ้า และจะกลับไปเป็นเยาวชนที่ดีของสังคมต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University